

Uniwersyteckie Liceum Ogólnokształcące
w Toruniu

Zasady oceniania z geografii

I Podstawa prawna

1. Zasady oceniania z geografii w Uniwersyteckim Liceum Ogólnokształcącym zostały opracowane w oparciu o:

- 1) Statut Uniwersyteckiego Liceum Ogólnokształcącego w Toruniu, 2023,
- 2) Podstawę programową kształcenia ogólnego geografii,
- 3) Program nauczania geografii,
- 4) Ustawę o systemie oświaty,
- 5) Ustawę prawo oświatowe,
- 6) Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 22 lutego 2019 r. w sprawie oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy w szkołach publicznych z późniejszymi zmianami.

2. Uczniowie zostają poinformowani o szczegółach zasad oceniania z geografii na początku roku szkolnego, a o ewentualnych zmianach natychmiast po ich wprowadzeniu.

II Ocenianie wewnętrzne z geografii

1. Ocenianie ucznia z geografii ma na celu:

- 1) bieżące i systematyczne obserwowanie postępów ucznia w nauce;
- 2) pobudzanie rozwoju umysłowego ucznia, jego uzdolnień i zainteresowania geografią;
- 3) uświadomienie uczniowi stopnia opanowania wiadomości i umiejętności przewidzianych w podstawie programowej oraz ewentualnych braków w tym zakresie;
- 4) wdrażanie ucznia do systematycznej pracy, samokontroli i samooceny;
- 5) motywowanie ucznia do samodzielnej pracy i jej ukierunkowanie;
- 6) śródroczne i roczne podsumowanie wiadomości i umiejętności oraz określenie na tej podstawie stopnia opanowania przez ucznia materiału przewidzianego w danej klasie;
- 7) dostarczanie rodzicom (prawnym opiekunom) informacji o postępach, trudnościach i specjalnych uzdolnieniach ucznia;
- 8) korygowanie organizacji i metod pracy dydaktyczno-wychowawczej nauczyciela.

2. Przedmiotem oceniania z geografii są:

- 1) znajomość i rozumienie treści geograficznych;
- 2) opisywanie zjawisk, procesów i zależności zachodzących w środowisku geograficznym z użyciem terminologii stosowanej w naukach geograficznych;
- 3) umiejętność czytania i interpretacji map (w atlasach, podręcznikach, czasopismach, publikacjach internetowych, itp.);
- 4) celowe wykorzystywanie danych statystycznych w postaci zestawień tabelarycznych, wykresów, diagramów oraz schematów i fotografii, które mają posłużyć do prawidłowego oceniania, wnioskowania i prognozowania zmian zachodzących w środowisku;
- 5) umiejętność dokonywania obserwacji, pomiarów i obliczeń, a także przygotowania, przeprowadzenia i opracowania wyników ankiet i wywiadów;

- 6) celowe korzystanie z różnych źródeł wiedzy;
- 7) systematyczność pracy przez cały rok, inicjatywa, rozwój własnych zdolności i zainteresowań;
- 8) aktywność poznawcza i samodzielność ucznia, kreatywność;
- 9) umiejętność współdziałania w grupie;
- 10) udział w konkursach i olimpiadach przedmiotowych.

3. Formy aktywności podlegające ocenie z geografii:

- 1) sprawdziany pisemne (godzinne lub dwugodzinne prace klasowe);
- 2) sprawdziany z mapy (zgodnie z planem dla klasy na dany rok szkolny);
- 3) kartkówki obejmujące materiał maksymalnie z trzech ostatnich lekcji przeznaczonych na realizację materiału;
- 4) karty pracy lub zeszyty ćwiczeń;
- 5) prace bieżące (pisemne lub praktyczne);
- 6) prace rozwijające;
- 7) aktywność na lekcji, w tym praca indywidualna i praca w grupach;
- 8) udział i osiągnięcia w olimpiadzie geograficznej lub innych konkursach geograficznych;
- 9) udział i osiągnięcia w konkursach wewnątrzszkolnych;
- 10) maturalne testy diagnozujące z geografii.

III Ocenianie bieżące z geografii

1. Ogólne zasady oceniania z geografii oraz poprawiania ocen, zaliczania partii materiału i korygowania błędów.

- 1) Ocenianie jest dokonywane systematycznie, w różnych formach, w warunkach zapewniających obiektywność oceny za pomocą skali procentowej lub w postaci stopni szkolnych.
- 2) Oceny są jawne dla ucznia i jego rodziców (prawnych opiekunów).
- 3) Na prośbę ucznia lub jego rodziców (prawnych opiekunów) nauczyciel uzasadnia daną ocenę.
- 4) Uczeń, który otrzymał ocenę niedostateczną ze sprawdzianu sumującego lub sprawdzianu z mapy, ma obowiązek jej poprawy w ciągu dwóch tygodni po wpisaniu oceny do dziennika, w terminie konsultacji wyznaczonym przez nauczyciela lub ustala z nauczycielem inny termin, jeśli zaistnieją obiektywne trudności uniemożliwiające mu napisanie pracy w ciągu dwóch tygodni.
- 5) Uczeń może poprawić ocenę w ciągu dwóch tygodni po jej uzyskaniu, w terminie konsultacji wyznaczonym przez nauczyciela. Po upływie tego terminu uczeń traci szansę na poprawę oceny.
- 6) Uczeń nieobecny na sprawdzianie sumującym lub sprawdzianie z mapy ma obowiązek jego zaliczenia w ciągu dwóch tygodni od powrotu do szkoły, w terminie konsultacji wyznaczonym przez nauczyciela lub ustala z nauczycielem inny termin, jeśli zaistnieją obiektywne trudności uniemożliwiające mu napisanie pracy w ciągu dwóch tygodni.
- 7) Przy poprawie prac pisemnych kryteria ocen nie ulegają zmianie, a ocena wpisywana jest do dziennika obok oceny uzyskanej wcześniej.

- 8) Uczeń, który wykazał się niesamodzielnością podczas pracy pisemnej (ściągnięcie, odpisywanie) jest oceniany za wykonane zadania do momentu przerwania mu pracy z zestawem zadań.
- 9) Uczeń, który przedstawił cudzą pracę jako własną (popęłnił plagiat) otrzymuje negatywną ocenę.
- 10) Uczeń nieobecny na lekcjach geografii ma obowiązek uzupełnienia wiadomości, umiejętności, notatek i ćwiczeń ze wszystkich lekcji, na których był nieobecny. Termin uzupełnienia braków ustala z nauczycielem.
- 11) Uczeń, który opuścił więcej niż 50 % lekcji geografii i nie zaistniała podstawa do wstawienia mu oceny, może być nieklasyfikowany z przedmiotu. Dla ucznia, o którym mowa przeprowadza się egzamin klasyfikacyjny (zgodnie ze Statutem).
- 12) Nauczyciel geografii, na podstawie opinii poradni psychologiczno-pedagogicznej, dostosowuje wymagania edukacyjne do indywidualnych potrzeb psychofizycznych i edukacyjnych ucznia.

2. Szczegółowe zasady oceniania i kryteria zaliczania

1) Sprawdzian pisemny (praca klasowa):

- jest obowiązkowy, co oznacza, iż uczeń nieobecny w szkole podczas sprawdzianu jest zobowiązany do jego napisania w ciągu dwóch tygodni od powrotu do szkoły, w terminie konsultacji wyznaczonym przez nauczyciela lub ustala z nauczycielem inny termin, jeśli zaistnieją obiektywne trudności uniemożliwiające mu napisanie pracy w ciągu dwóch tygodni,
- jest poprzedzony lekcją powtórzeniową lub otrzymaniem od nauczyciela zagadnień do samodzielnego powtórzenia,
- obejmuje wiadomości z działu lub działów,
- trwa 45 minut lub 90 minut (tylko w klasach realizujących rozszerzenie z geografii w liceum),
- termin jest ustalany z klasą z co najmniej tygodniowym wyprzedzeniem i wpisany do dziennika,
- termin sprawdzianu może być zmieniony na uzasadnioną okolicznościami prośbę uczniów lub w związku z nieobecnością nauczyciela,
- sprawdzenie i ocena prac następuje w ciągu 12 dni roboczych,
- ocenione prace są omawiane przez nauczyciela i udostępnione uczniom do wglądu,
- sprawdziany są przechowywane do końca roku szkolnego.

2) Sprawdzian z mapy:

- jest obowiązkowy, co oznacza, iż uczeń nieobecny w szkole podczas sprawdzianu jest zobowiązany do jego napisania w ciągu dwóch tygodni od powrotu do szkoły, w terminie konsultacji wyznaczonym przez nauczyciela lub ustala z nauczycielem inny termin, jeśli zaistnieją obiektywne trudności uniemożliwiające mu napisanie pracy w ciągu dwóch tygodni,
- lista sprawdzianów z mapy w danym roku szkolnym dla każdej klasy jest podawana do wiadomości uczniów we wrześniu,
- obejmuje znajomość położenia obiektów geograficznych na mapie konturowej w danej kategorii (np. elementy linii brzegowej) lub na określonym obszarze (np. w Afryce),
- lista obiektów obowiązujących na danym sprawdzianie jest przekazywana uczniom na piśmie lub w formie elektronicznej,

- trwa 10 minut (jeśli wymaga rozpoznania 20 obiektów) lub 15 minut (jeśli wymaga rozpoznania większej niż 20 liczby obiektów), lub 5 minut (jeśli wymaga rozpoznania 10 obiektów),
- termin jest ustalany z klasą z co najmniej tygodniowym wyprzedzeniem i wpisany do dziennika,
- termin sprawdzianu może być zmieniony na uzasadnioną okolicznościami prośbą uczniów lub w związku z nieobecnością nauczyciela,
- sprawdzenie i ocena prac następuje w ciągu 12 dni roboczych,
- ocenione prace są udostępnione uczniom do wglądu,
- sprawdziany są przechowywane do końca roku szkolnego.

3) Kartkówka:

- obejmuje wiadomości z maksymalnie trzech ostatnich lekcji przeznaczonych na realizację materiału,
- trwa do 20 minut,
- sprawdzenie i ocena prac następuje w ciągu 12 dni roboczych,
- ocenione prace są udostępnione uczniom do wglądu.

4) Zeszyty ćwiczeń i karty pracy:

- zadania w zeszytach ćwiczeń lub na kartach pracy powinny być wykonywane przez ucznia samodzielnie, systematycznie, na lub po każdej jednostce lekcyjnej,
- uczeń ma obowiązek posiadania na lekcji karty pracy z poprzedniej lekcji.

5) Prace bieżące, prace rozwijające, przygotowanie do lekcji, aktywność na lekcji:

- mogą być wykonane w różnej formie (praca pisemna, wykonanie modelu, przygotowanie prezentacji, wykonanie plakatu, zorganizowanie konkursu, przygotowanie imprezy geograficznej, itp.),
- prace są sprawdzane i oceniane na bieżąco,
- za przygotowanie do lekcji uznaje się posiadanie na lekcji przez ucznia podręcznika, zeszytu ćwiczeń, karty pracy.

6) Olimpiady, konkursy:

- udział w olimpiadach i konkursach jest dobrowolny,
- udział i osiągnięcia ucznia w olimpiadach i konkursach mogą być wyrażone oceną.

7) Maturalne testy diagnozujące z geografii:

- obejmują cały zakres treści geograficznych określonych w podstawie programowej dla danego etapu edukacyjnego,
- trwają 180 minut,
- termin jest ustalany przez instytucję zewnętrzną organizującą diagnozę (np. CKE, OKE) lub przez nauczyciela i podawany do wiadomości uczniów z co najmniej tygodniowym wyprzedzeniem,
- prace są oceniane i wpisywane do dziennika w skali procentowej,

- ocenione prace są omawiane przez nauczyciela i udostępnione uczniom do wglądu.

3. Skala ocen

- 1) Ocenę bieżącą są wystawiane w skali procentowej lub według szkolnej skali ocen określonej w Statucie.
- 2) Punktacja uzyskana z prac pisemnych jest przeliczana w skali procentowej oraz na stopnie szkolne zgodnie z kryteriami określonymi w Statucie.
- 3) Inne oznaczenia używane w dzienniku w odniesieniu do osiągnięć ucznia:
 - a) „nb” – oznacza, że uczeń był nieobecny podczas kontroli (kartkówka, zeszyt ćwiczeń),
 - b) „x” – uczeń był nieobecny podczas kontroli (sprawdzian pisemny, sprawdzian z mapy) i jest zobowiązany do zaliczenia właściwej pracy pisemnej zgodnie z powyższymi zasadami,
 - c) „+”/„-” oznaczają pozytywną/negatywną ocenę innych prac, aktywności na lekcji lub przygotowania do lekcji.

IV Warunki i sposób przekazywania zainteresowanym stronom informacji o zasadach oceniania i osiągnięciach edukacyjnych uczniów

1. Nauczyciel geografii zapoznaje uczniów z zasadami oceniania z geografii na początku roku szkolnego.
2. Zasady oceniania z geografii są udostępniane na zasadach określonych w szkole.
3. Informacje o postępach w nauce są przekazywane uczniowi przez nauczyciela geografii:
 - 1) podczas lekcji, np. w czasie wystawiania ocen bieżących,
 - 2) poprzez wpis do e-dziennika,
 - 3) poza lekcjami – w terminach konsultacji.
4. Informacje o postępach w nauce są przekazywane rodzicom (prawnym opiekunom) przez nauczyciela geografii:
 - 1) poprzez wpis do e-dziennika,
 - 2) korespondencją w formie elektronicznej za pośrednictwem e-dziennika lub poczty elektronicznej,
 - 3) podczas zebrań z rodzicami i indywidualnych konsultacji.
5. Na wniosek ucznia lub rodziców (prawnych opiekunów) nauczyciel geografii uzasadnia ustaloną ocenę śródroczną oraz roczną.
6. Na wniosek ucznia lub rodziców (prawnych opiekunów), sprawdzone i ocenione prace pisemne oraz inna dokumentacja pracy ucznia, są im udostępnione do wglądu w uzgodnionej wcześniej formie i terminie.
7. Na dwa tygodnie przed rocznym klasyfikacyjnym posiedzeniem rady pedagogicznej nauczyciel informuje ucznia o przewidywanej dla niego rocznej ocenie z geografii.
8. Rodzice ucznia (prawni opiekunowie) zostają poinformowani pisemnie o przewidywanej ocenie niedostatecznej z geografii dla ucznia.

V Warunki i tryb ustalania śródrocznej i rocznej oceny klasyfikacyjnej z geografii

1. Ocena roczna wystawiana jest według 6-stopniowej skali ocen i nie może posiadać plusa ani minusa. Ocena śródroczna może posiadać plus lub minus.
2. Przy wystawianiu oceny śródrocznej oraz rocznej uwzględniana jest praca ucznia w ciągu całego semestru lub roku, biorąc pod uwagę oceny uzyskane z różnych form sprawdzania wiadomości, umiejętności i postaw.
3. Ocena śródroczna wynika z ocen bieżących, a ocena roczna z oceny śródrocznej i ocen bieżących z drugiego semestru (nie jest średnią arytmetyczną ani średnią ważoną).
4. Uczeń nieklasyfikowany z geografii może zdawać egzamin klasyfikacyjny zgodnie z przepisami zawartymi w Statucie.
5. Uczeń, który uzyskał roczną ocenę niedostateczną z geografii może zdawać egzamin poprawkowy zgodnie z przepisami zawartymi w Statucie.

VI Warunki i tryb podwyższenia przewidywanej rocznej oceny klasyfikacyjnej z geografii

1. Jeżeli przewidywana pozytywna roczna ocena klasyfikacyjna z geografii zdaniem ucznia jest zaniżona, może ubiegać się o jej podwyższenie.
2. Sposób postępowania ucznia:
 - 1) zgłasza nauczycielowi przedmiotu chęć uzyskania wyższej oceny klasyfikacyjnej od przewidywanej;
 - 2) uzgadnia z nauczycielem warunki i tryb uzyskania wyższej oceny klasyfikacyjnej niż przewidywana ocena klasyfikacyjna;
 - 3) zalicza wyznaczone przez nauczyciela treści podstawy programowej realizowane w bieżącym roku szkolnym w terminach i formach uzgodnionych z nauczycielem.
3. Przystąpienie do zaliczenia wskazanych treści podstawy programowej odbywa się najpóźniej 3 dni robocze przed terminem wystawienia rocznej oceny klasyfikacyjnej.
4. Uczeń otrzymuje wyższą roczną ocenę klasyfikacyjną z geografii w przypadku gdy uzyska co najmniej 90% maksymalnej liczby punktów ze wszystkich uzgodnionych z nauczycielem treści podstawy programowej, do których jest zobowiązany przystąpić.

VII Wymagania edukacyjne a stopnie szkolne

1. Ocenę celującą z geografii otrzymuje uczeń, który:
 - 1) potrafi samodzielnie odczytać i zinterpretować wiadomości z mapy;
 - 2) bezbłędnie rozwiązuje podane zadanie dydaktyczne posługując się pełnym językiem geograficznym;
 - 3) porównuje zjawiska i fakty geograficzne;
 - 4) klasyfikuje zjawiska i fakty geograficzne;
 - 5) wykrywa zawiązki i zależności istniejące między elementami środowiska geograficznego oraz między środowiskiem geograficznym a działalnością człowieka;
 - 6) ocenia fakty i zjawiska geograficzne podając pełną argumentację;
 - 7) potrafi dowieść słuszności swoich poglądów;

- 8) potrafi tworzyć syntezę geograficzną w oparciu o różne źródła;
- 9) potrafi interpretować informacje uzyskane ze środków masowego przekazu;
- 10) potrafi objaśniać zjawiska i fakty geograficzne za pomocą schematycznych rysunków;
- 11) wzorowo prowadzi dokumentację swojej pracy;
- 12) uzyskał tytuł laureata lub finalisty olimpiady geograficznej;
- 13) uzyskał określony regulaminem wynik w konkursach wewnątrzszkolnych organizowanych w danym roku szkolnym.

2. Ocenę bardzo dobrą z geografii otrzymuje uczeń, który:

- 1) potrafi bezbłędnie rozwiązywać zadania dydaktyczne posługując się źródłami wiedzy (atlas, źródła statystyczne, literatura geograficzna);
- 2) potrafi uzasadnić wzajemne zależności istniejące między podanymi elementami środowiska geograficznego;
- 3) potrafi zgromadzić i posegregować wiadomości zdobyte z różnych źródeł;
- 4) potrafi rozpoznać i ocenić zjawiska użyteczne oraz szkodliwe dla środowiska i życia człowieka;
- 5) systematycznie i estetycznie prowadzi dokumentację swojej pracy.

3. Ocenę dobłą z geografii otrzymuje uczeń, który:

- 1) potrafi z grupy informacji wybrać te, które dotyczą faktów lub zjawisk geograficznych;
- 2) wyróżnia przewodnie cechy danego zjawiska lub fakty geograficzne;
- 3) interpretuje własnymi słowami treść map, danych statystycznych, ilustracji, rysunków i schematów;
- 4) potrafi zmierzyć i zarejestrować proste obserwacje wynikające z treści geograficznych;
- 5) rozwiązuje samodzielnie zadania obliczeniowe z geografii;
- 6) bezbłędnie lokalizuje fakty i zjawiska geograficzne na mapach;
- 7) systematycznie i czytelnie prowadzi dokumentację swojej pracy.

4. Ocenę dostateczną z geografii otrzymuje uczeń, który:

- 1) zapamiętuje główne fakty i zjawiska geograficzne, które są podstawą zdobycia wiedzy;
- 2) definiuje podstawowe pojęcia geograficzne;
- 3) wskazuje podstawowe wiadomości z pamięci na mapie;
- 4) dostrzega pierwszoplanowe cechy zjawisk;
- 5) segreguje podane informacje.

5. Ocenę dopuszczającą z geografii otrzymuje uczeń, który potrafi przy pomocy nauczyciela zdefiniować, wyliczyć, wskazać na mapie, rozpoznać na ilustracji to, co stanowi podstawę wiedzy geograficznej określonej w podstawie programowej.

6. Ocenę niedostateczną z geografii otrzymuje uczeń, który nawet przy pomocy nauczyciela nie potrafi wykazać się podstawową wiedzą geograficzną i jej rozumieniem, określonych w podstawie programowej.